

Kmitání a vlnění

1

Kulička o hmotnosti 100 g je zavěšena na pružině s tuhostí $10 \text{ N}\cdot\text{m}^{-1}$. Koná harmonické kmity s amplitudou $4\cdot 10^{-2} \text{ m}$. Určete polohu y kuličky v čase $50\cdot 10^{-3} \text{ s}$, celkovou energii W , kinetickou energii $W_k(T/6)$ a potenciální energii $W_p(T/6)$ v čase $T/6$, kde T je perioda pohybu.

$$[y = 0,0003 \text{ m}, W = 0,008 \text{ J}, W_k(T/6) = 0,002 \text{ J}, W_p(T/6) = 0,006 \text{ J}]$$

2

Zapište rovnici harmonického pohybu o amplitudě $A = 10 \text{ cm}$, úhlové frekvenci $\omega = 2\pi \text{ s}^{-1}$ a počáteční fázi $\varphi_0 = \pi/4$.

$$\left[y = A \sin(\omega t + \varphi_0) = 0,1 \sin\left(2\pi t + \frac{\pi}{4}\right) \right]$$

3

Je dán harmonický pohyb rovnicí $x = 2 \sin\left(\frac{\pi}{4}t + \frac{\pi}{2}\right)$, Určete amplitudu A , počáteční fázi φ_0 a periodu T .

$$[A = 2 \text{ m}, \varphi_0 = \frac{\pi}{2}, T = 8 \text{ s}]$$

4

Válec o hmotnosti m , výšce h a základně plochy S plave v kapalině hustoty ρ . Určete periodu T harmonických kmitů válce.

$$\left[T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{Sg\rho}} \right]$$

5

Na pružině visí těleso o hmotnosti 0,1 kg. Těleso koná kmity s amplitudou 4 cm. Určete periodu T kmitů, jestliže na prodloužení pružiny o 1 cm je potřeba síly 0,1 N.

$$[T = 0,628 \text{ s}]$$

6

Těleso o hmotnosti m je zavěšeno na dvou pružinách o tuhostech k_1, k_2 spojených a) paralelně, b) sériově. Určete periodu T kmitů v obou případech.

$$\left[\text{a) } T = 2\pi \sqrt{\frac{m}{k_1 + k_2}}, \text{ b) } T = 2\pi \sqrt{\frac{m(k_1 + k_2)}{k_1 k_2}} \right]$$

7

Matematické kyvadlo délky 99,5 cm udělá za minutu 30 kmitů. Určete periodu kmitů T a tíhové zrychlení g v místě, kde se nachází kyvadlo.

$$[T = 2 \text{ s}, g = 9,81 \text{ m}\cdot\text{s}^{-2}]$$

8

Dvě matematická kyvadla délek 0,996 m a 0,294 m se současně začínají kývat. Za jaký čas t se opět shodnou ve fázi?

$$[t = 2,382 \text{ s}]$$

9

O jaký čas Δt se zpozdí (zrychlí) hodiny s kyvadlem za den, jestliže je přeneseme z pólu na rovník? (Tíhové zrychlení na pólu $9,832 \text{ m}\cdot\text{s}^{-2}$, tíhové zrychlení na rovníku $9,78 \text{ m}\cdot\text{s}^{-2}$.)

$$[\Delta t = 229,4 \text{ s}]$$

10

Perioda kmitů matematického kyvadla v raketě pohybující se svisle vzhůru je 2-krát menší než na Zemi. Určete zrychlení a rakety.

$$[a = 4g = 39,24 \text{ m}\cdot\text{s}^{-2}]$$

11

Určete frekvenci harmonických kmitů fyzického kyvadla s redukovanou délkou 1 m.

$$[f = 0,50 \text{ Hz}]$$

12

Body nacházející se na jedné přímce, vzdálené od zdroje 12 m a 14,7 m kmitají s rozdílem fází $3/2\pi$. Určete rychlost vlnění c , jestliže perioda vlnění je 10^{-3} s.

$$[c = 3,6 \cdot 10^3 \text{ m.s}^{-1}]$$

13

Určete vlnovou délku λ stojaté vlny, jestliže vzdálenost mezi 1. a 3. uzlem je 0,2 m.

$$[\lambda = 0,2 \text{ m}]$$

14

Napište rovnici postupného mechanického vlnění, které má amplitudu 30 mm, frekvenci 5 kHz a šíří se ve směru kladné osy x fázovou rychlostí $0,5 \text{ m.s}^{-1}$.

$$[y = 0,03 \sin[\pi \cdot 10^4 (t - 2x)] \text{ m}]$$

15

Je-li postupné mechanické vlnění popsáno rovnicí $y = 4 \sin 6\pi(t - 3x)$ mm, stanovte amplitudu vlnění y_m , frekvenci vlnění f , vlnovou délku λ a fázovou rychlost vlny v .

$$[y_m = 4 \text{ mm}, f = 3 \text{ Hz}, \lambda = 1/9 \text{ m}, v = 1/3 \text{ m.s}^{-1}]$$

16

Určete vlnovou délku λ postupného vlnění o frekvenci 25 s^{-1} , které se ve vzduchu šíří rychlostí 340 m.s^{-1} .

$$[\lambda = 13,6 \text{ m}]$$

17

Jaká je perioda T a délka vlny λ pro infrazvukový tón o kmitočtu 10 Hz?

$$[T = 0,1 \text{ s}, \lambda = 34 \text{ m}]$$

18

Jaká bude délka vlny λ , jestliže ladička vydává tón o kmitočtu 425 Hz?

$$[\lambda = 80 \text{ cm}]$$

19

Délka podélné vlny v mosazné tyči je 1 m. Když se šíří toto vlnění rychlostí $3\,600 \text{ m.s}^{-1}$, jak velký je kmitočet f ?

$$[f = 3\,600 \text{ Hz}]$$

20

Najděte amplitudu x_m a výslednou fázi φ harmonického pohybu složeného ze dvou stejnosměrných kmitů o rovnicích $x_1 = 5 \cos(\omega t + 30^\circ)$ cm, $x_2 = 5 \cos(\omega t + 60^\circ)$ cm.

$$[x_m = 9,66 \text{ cm}, \varphi = 45^\circ]$$

21

V Kundtově trubici se ocelovou tyčí délky 120 cm vytvoří stojaté vlnění. Trubice je naplněna vodíkem. Vzdálenost mezi sousedními uzly je 28,8 cm. Jaká je rychlost v_H zvuku ve vodíku, jestliže rychlost zvuku v oceli je $5\,300 \text{ m.s}^{-1}$?

$$[v_H = 1272 \text{ m.s}^{-1}]$$

22

V jaké vzdálenosti d je bouře, když mezi zablesknutím a zahřměním uplyne 10 s?

$$[d = 3,4 \text{ km}]$$

23

Od kolmé stěny se vrací ozvěna za 2 s. V jaké vzdálenosti l je stěna od zdroje zvuku?

$$[l = 340 \text{ m}]$$